

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Eerste kamer
Der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA S GRAVENHAGE
2513 AA22

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 333 44 44
www.inspectieszw.nl

Contactpersoon
dhr. R.C. Witbaard

T 06 3175 33 01
RWitbaard@minszw.nl

Onze referentie
2018-0000184712

Bijlagen
Meerjarenplan en Jaarplan
Inspectie SZW

Datum 15 november 2018
Betreft Meerjarenplan 2019-2022 en Jaarplan 2019 Inspectie SZW

Hierbij bied ik u aan het Meerjarenplan 2019-2022 en het Jaarplan 2019 van de Inspectie SZW.

Leidend in het Meerjarenplan en Jaarplan is het realiseren van maatschappelijk effect. Dat is het meest effectief in samenwerking met anderen, zoals andere inspectiediensten, de sociale partners, uitvoerders van de sociale zekerheid, brancheorganisaties en kennisinstituten. In het Regeerakkoord is structureel €50 miljoen extra per jaar vrijgemaakt voor de handhavingsketen van de Inspectie SZW. Het Meerjarenplan 2019-2022 en het Jaarplan 2019 geven invulling aan de geïntensiveerde aanpak van de Inspectie.

Deze extra middelen zullen de komende jaren vooral worden benut om extra inspecteurs en rechercheurs te werven. De inspectiedruk neemt hierdoor aanzienlijk toe: we bereiken meer bedrijven met onze interventies dan voorheen. Inspecteurs en rechercheurs worden ingezet op de thema's waarop de komende jaren prioriteit ligt: de bevordering van eerlijk werk, waaronder het voorkomen van arbeidsuitbuiting en onderbetaling, de borging van de procesveiligheid en bestrijding van acute en chronische blootstellingrisico's aan gevaarlijke stoffen bij zowel BRZO-bedrijven als overige (chemische) bedrijven. Ook zal de extra capaciteit bijdragen aan het herstellen van de balans tussen ongevalsonderzoeken en preventieve inspecties op het terrein van gezond en veilig werken. Er wordt daarbij ingezet op de verbetering van de naleving van de kernverplichtingen van de Arbeidsomstandighedenwet voor een betere beheersing van arbeidsrisico's en preventie van arbeidsongevallen. Tenslotte wordt intensiever ingezet op de aanpak van arbeids(markt)discriminatie. Hiervoor verhoog ik, zoals aangegeven in mijn brief over de uitbreiding van de Inspectieketen Inspectie SZW, van 31 oktober 2018 (TK 29 544 nr.846), het inspectiebudget met een extra half miljoen vanuit het departementale handhavingsbudget. In het proces van de meerjarenprogrammering is reeds voorzien dat in het najaar van 2020, in het kader van de midtermreview, wordt gezien of en in hoeverre de risico's, doelen en ontwikkelingen, en daarmee de verdeling van de inspectiemiddelen over de programma's, herijking behoeven.

Het nieuwe meerjarenplan 2019-2022 is gebaseerd op een verbeterde objectieve risico- en omgevingsanalyse. Nieuw is bijvoorbeeld dat het perspectief van burgers nu ook wordt meegewogen: wat zijn volgens hen de belangrijkste risico's op de arbeidsmarkt voor de Inspectie om op te treden. De Inspectie werkt vanuit de visie dat de meeste werkgevers zich aan de wet kunnen en willen houden en zich een goed werkgever tonen. Deze werkgevers vormen de solide basis van de zogenaamde 'werkgeverspiramide'. In de top van de piramide bevinden zich criminele werkgevers, die willens en wetens de wet overtreden. Daartussen bevinden zich werkgevers die zich wel aan de regels willen houden, maar dat (nog) niet kunnen en een groep werkgevers die wetten af en toe bewust overtreedt. De Inspectie streeft ernaar de capaciteit en middelen met name in te zetten op de meest risicovolle situaties en bedrijven, de top van de piramide. Zo leidt de risicogerichte aanpak ertoe dat in het Meerjarenplan en Jaarplan met name die situaties op de arbeidsmarkt worden beschreven, waarbij de Inspectie verwacht te moeten handelen en/of ingrijpen.

De nieuwe risico- en omgevingsanalyse hebben ertoe geleid dat een aantal activiteiten wordt samengevoegd om de inzet zo effectief mogelijk te organiseren.¹ De programma's zullen omvangrijker en robuuster zijn dan voorheen. Het aantal programma's wordt teruggebracht van 24 naar 17. Naast intensivering is er sprake van verbreding. Bij de risico's van industriële arbeid lag bijvoorbeeld de focus op de sector metaal. Nu wordt een breder programma gestart dat zich gaandeweg in meerdere branches richt op de risico's van industriële arbeid, waaronder de afvalbranche. En het programma Bedrijven met gevaarlijke stoffen zal in 2019 en 2020 worden omgevormd tot een deskundig dedicated team voor de aanpak van gevaarlijke stoffen. Een arbeidsmarktbrede aanpak staat daarbij centraal, waarbij het gaat om de voorkoming van enerzijds acute blootstelling aan gevaarlijke stoffen door de borging van procesveiligheid en anderzijds van chronische blootstelling aan de carcinogene (kankerverwekkende), mutagene en reproductietoxische stoffen. Ook gaat het om bijvoorbeeld de blootstelling van Chroom VI, kwartsstof en lasrook in andere sectoren. Het programma Schijnconstructies, cao-naleving en fraude is uitgebreid en gaat nog breder inzicht in de modus operandi van (schijn)constructies bieden die malafide werkgevers en tussenpersonen onder meer in de sociale zekerheid hanteren.

Centraal in de programmatische aanpak blijft het handhaven van de wet- en regelgeving, zoals die zijn ontworpen voor een goed werkende arbeidsmarkt en bijbehorend sociaal zekerheidstelsel. Als de Inspectie constateert dat de regels niet worden nageleefd, dan handhaaft de Inspectie met behulp van waarschuwingen, boetes, dwangsommen en stilleggingen. Naast deze handhavingsinstrumenten worden binnen de programma's ook andere interventies ingezet, zoals (preventieve) nalevingscommunicatie en druk op ketens van opdrachtgevers of producenten. In het programma Zorg en het programma Bouw en infra worden bijvoorbeeld naast reguliere inspecties het verantwoord opdrachtgeverschap in de sector gestimuleerd. Juist een gevarieerde mix aan interventies werkt. Met een mix aan interventies wordt aangesloten op de motieven en gedragingen van werkgevers en werknemers. Bedrijven die worden geïnspecteerd en de regels blijven overtreden, worden aangepakt met steeds zwaardere sancties. Bewuste en notoire overtreders en criminele organisaties

Datum

15 november 2018

Onze referentie

2018-0000184712

¹ Zie informatie over de inspectiebrede risicoanalyse 4.0 op www.inspectieSZW.nl.

krijgen te maken met een bestuursrechtelijke of strafrechtelijke harde aanpak in samenwerking met het functioneel parket van het Openbaar Ministerie.²

Problemen in het SZW-domein zijn vaak complex en hardnekkig. Daarom vergt het samenwerking met andere instanties en sociale partners om in een effectieve aanpak te resulteren. De Inspectie zal de vele vormen van samenwerking met externe stakeholders, zowel regionaal, nationaal als internationaal voortzetten en intensiveren. Zo draagt de Inspectie extra bij aan de Landelijke Stuurgroep Interventieteams. Waar het bijdraagt aan grotere effectiviteit, gaat de Inspectie ook aan meer regionale aanpakken deelnemen. Programma's die bijvoorbeeld veel samenwerken met de RIEC's (Regionale Informatie Expertise Centra) zijn onder andere Horeca en detailhandel, Uitzendbureaus, Industriële arbeid en Arbeidsuitbuiting.

Datum
15 november 2018

Onze referentie
2018-0000184712

Ook wat betreft haar werkwijze heeft de Inspectie in haar plannen een aantal speerpunten benoemd. Allereerst is dat informatiegestuurd werken. De Inspectie streeft ernaar bij alle keuzes op strategisch, tactisch en operationeel niveau zoveel mogelijk te profiteren van beschikbare informatie uit de omgeving en zij richt haar interne organisatie hierop in.

Ten tweede wordt de informatiewaarde van klachten, meldingen en signalen, van bijvoorbeeld burgers, werknemers, vakbonden, ondernemingsorganisaties en collega-overheidsdiensten, beter benut. De Inspectie richt twee herkenbare programma's in waarin het snel en adequaat oppakken van signalen van burgers en stakeholders, zoals mede-overheden en werknemers en werkgeversorganisaties, centraal staat.³ Voor eerlijk werk houdt de Inspectie de komende jaren rekening met meer meldingen vanwege de meldplicht in het kader van de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de EU (WagwEU). Ten derde is en blijft het vroegtijdige signalering van nog onbekende fenomenen en nieuwe risico's in het inspectiedomein een belangrijke activiteit. De inspecteurs in het veld zijn de oren en ogen van de Inspectie. Het signaleringsproces heeft als doel die kennis en ervaring zo goed mogelijk te benutten, zowel voor het eigen primaire proces als voor signalering en terugkoppeling naar departementen, bestuurders of mede-overheden, maar ook bijvoorbeeld naar ondernemings- en brancheorganisaties.

In het Jaarplan komen alle toezichtsprogramma's en hun activiteiten in 2019 uitgebreid aan bod.⁴ De beoogde maatschappelijke effecten moeten in de 17 programma's worden gerealiseerd. Het streven is dat er in Nederland veiliger, gezonder en eerlijker wordt gewerkt en er bestaanszekerheid is voor iedereen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

T. van Ark

² De strafrechtelijke aanpak gebeurt onder aansturing van het Openbaar Ministerie/Functioneel Parket.

³ Het gaat hierbij om de programma's Meldingen, verzoeken en preventie onveilig en ongezond werk en Meldingen en preventie oneerlijk werk.

⁴ Een digitale versie, waarin beide plannen zijn gecombineerd, wordt op 14 november gepubliceerd op de website van de Inspectie SZW.

Datum
15 november 2018

Onze referentie
2018-0000184712